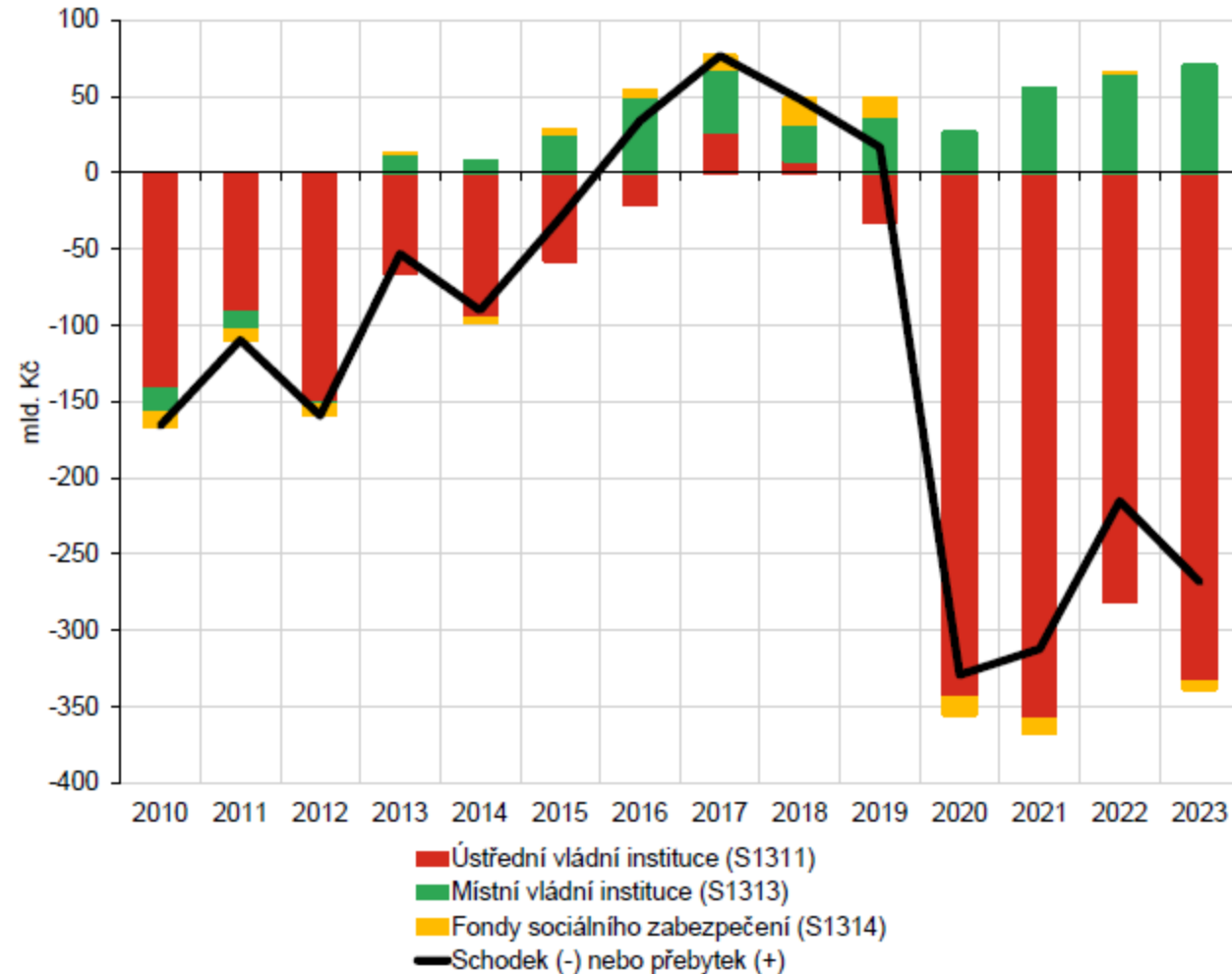

Aktuální otázky hospodaření obcí

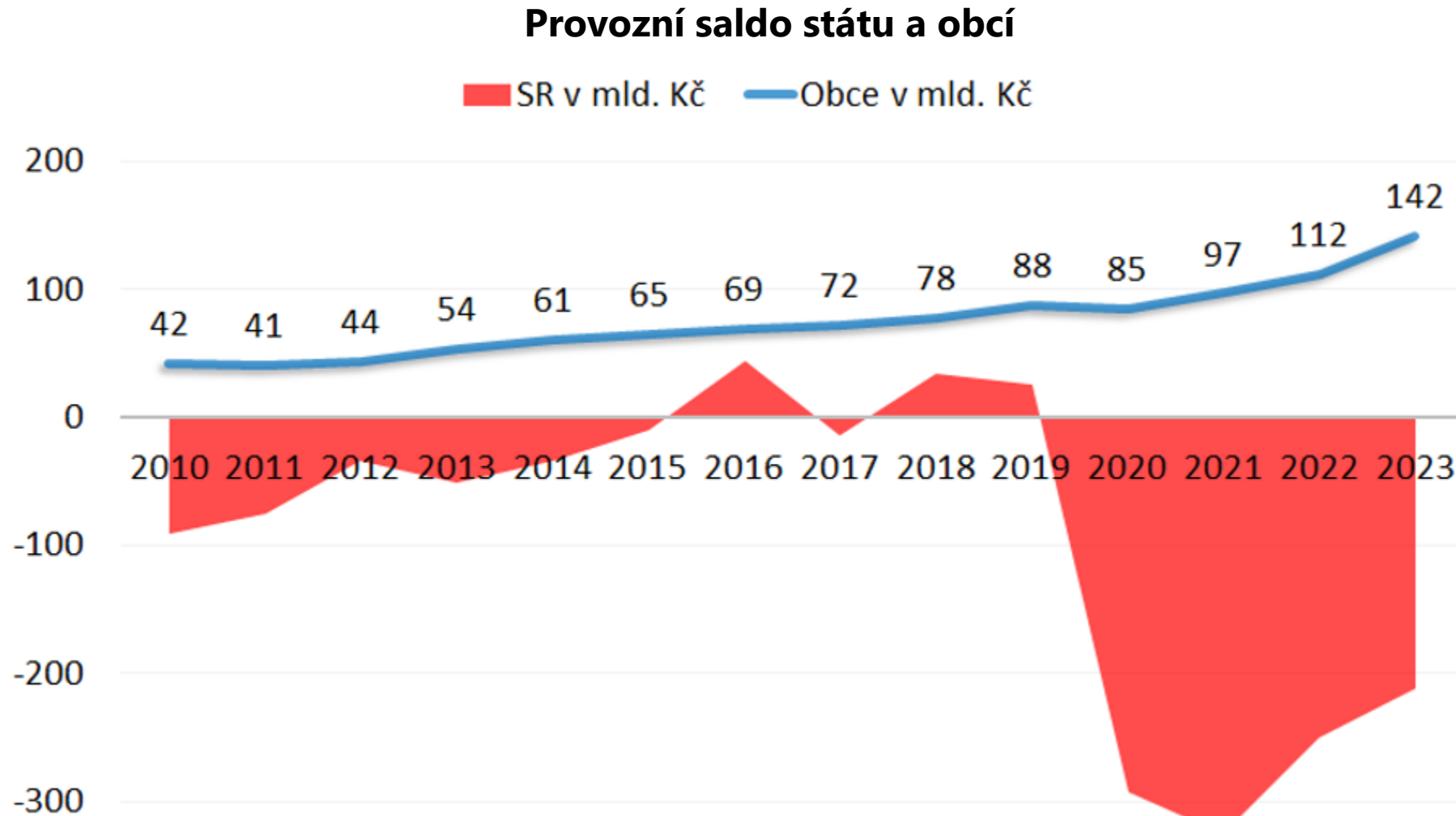
Hospodaření veřejných financí ČR je od roku 2020 v hlubokém deficitu

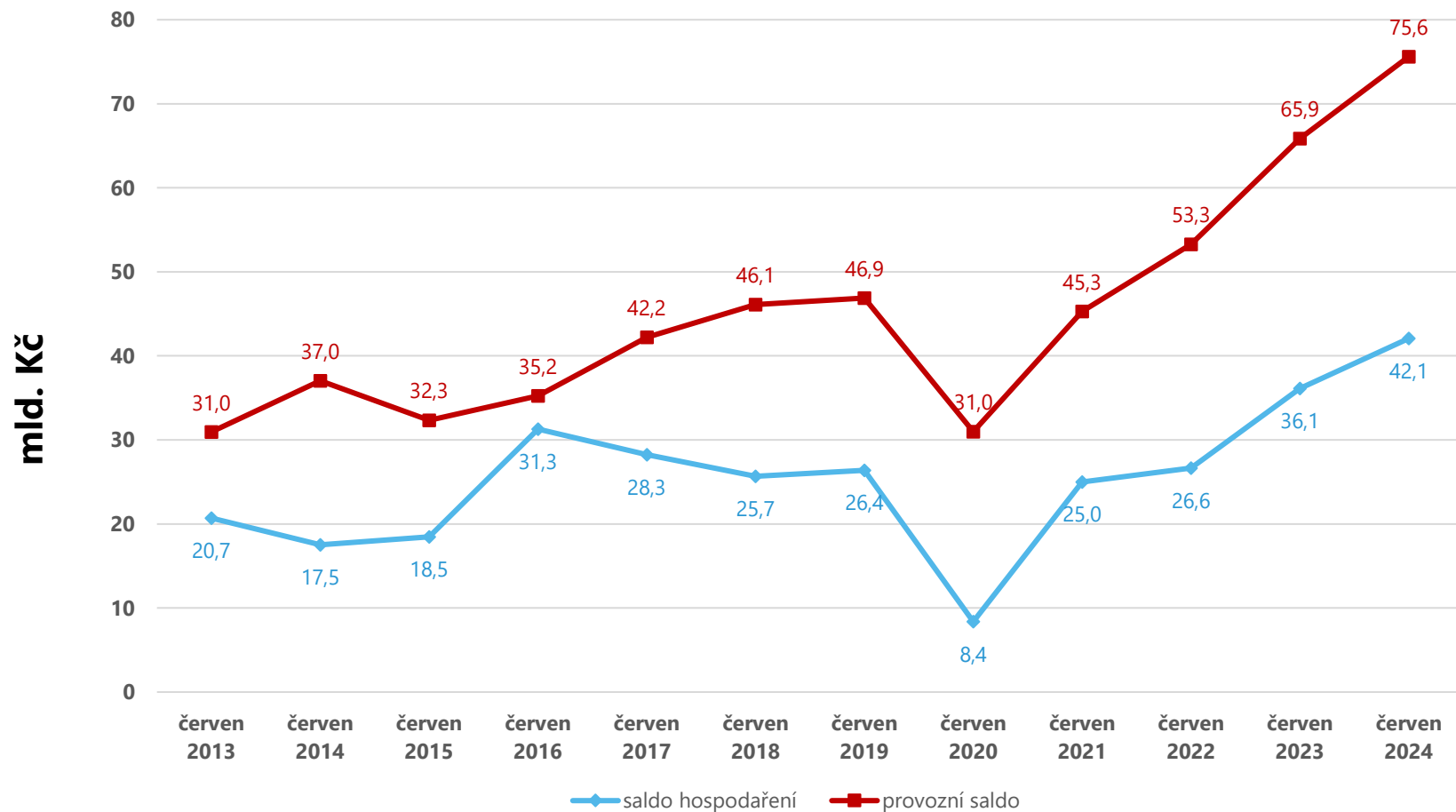
- z hlediska hospodaření celého sektoru vládních institucí **snižují místní vládní instituce** od roku 2013 **celkový deficit veřejných financí**
- v posledních letech se jedná o přebytky v přibližné výši 70 mld. Kč.

Stát si v současné době „nevydělá“ ani na pokrytí běžných výdajů

Naproti tomu hospodaření obcí zaznamenává nevídané výsledky

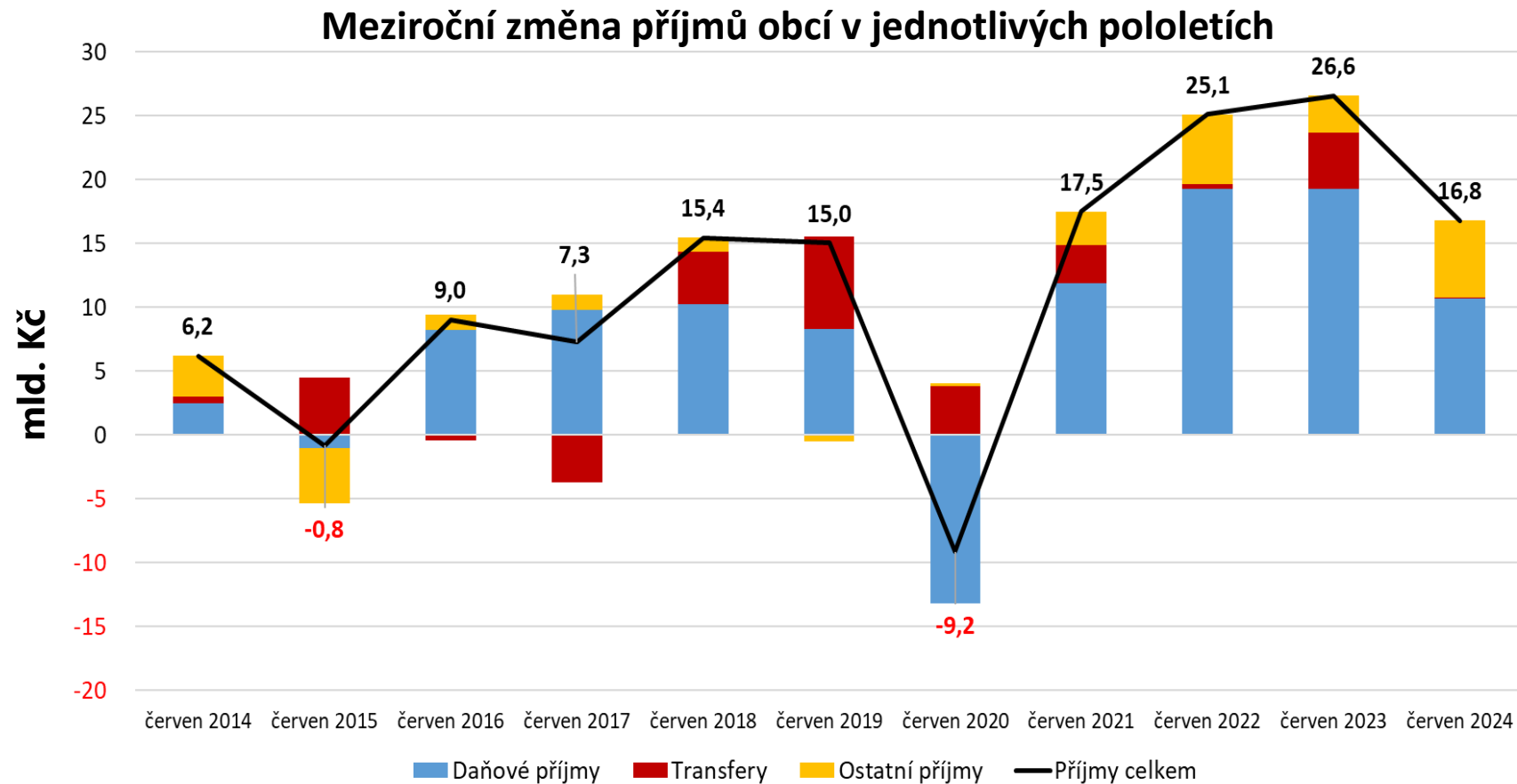

- prudký **nárůst** zaznamenalo **provozní saldo** – o téměř 15 %, tj. 10 mld. Kč
- provozní saldo se **během 10 let zdvojnásobilo**
- **přebytek** rozpočtu se meziročně **navýšil o 16,6 %**, tj. o 6 mld. Kč a dosáhl **42 mld. Kč**
- **posiluje se soběstačnost** krajů a obcí v podobě **zvýšeného inkasa daňových příjmů**

Příjmy obcí rostly o 17 mld. Kč zejména díky daním a vratkám ze Sberbank

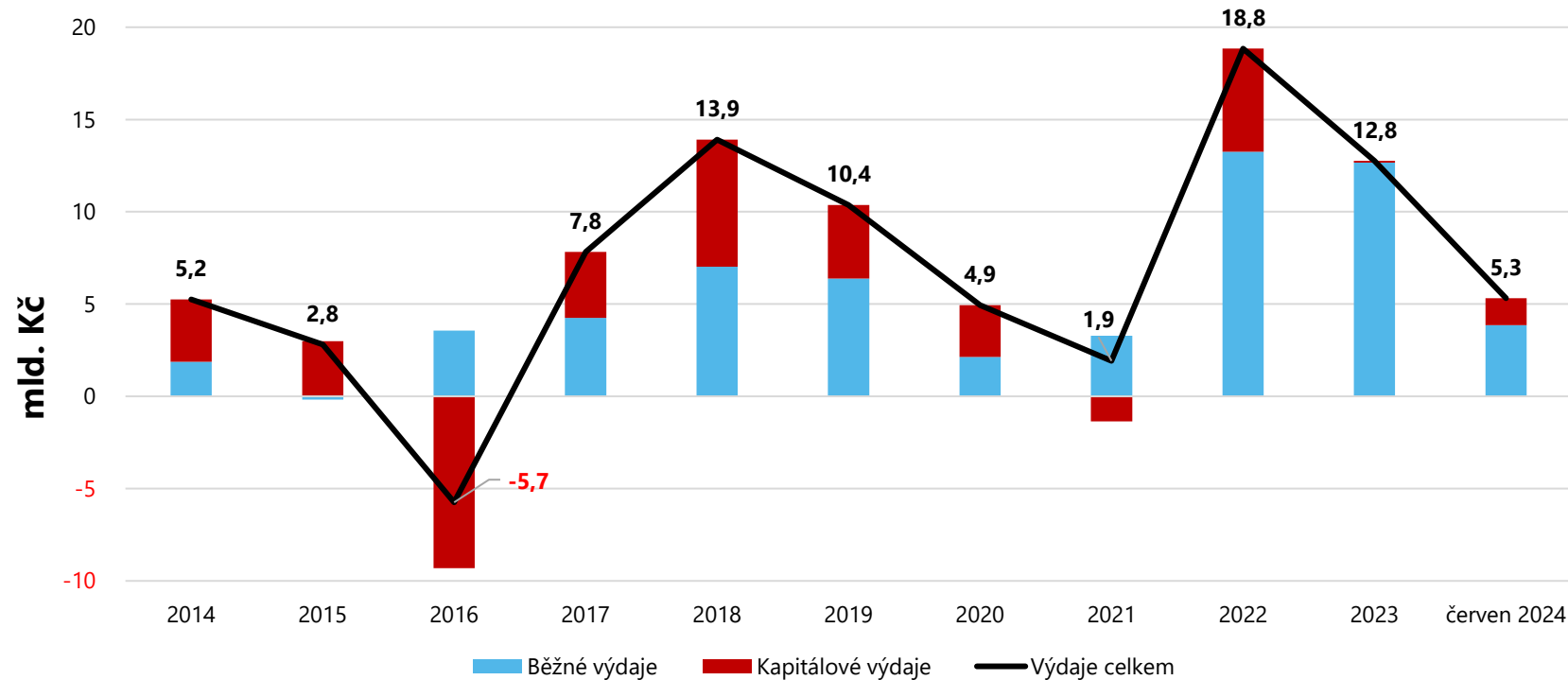
- **nárůst ostatních příjmů** z důvodu vrácených prostředků Sberbank
- **stagnace transferů** z důvodu snížení prostředků z OP Jan Amos Komenský (MŠMT)

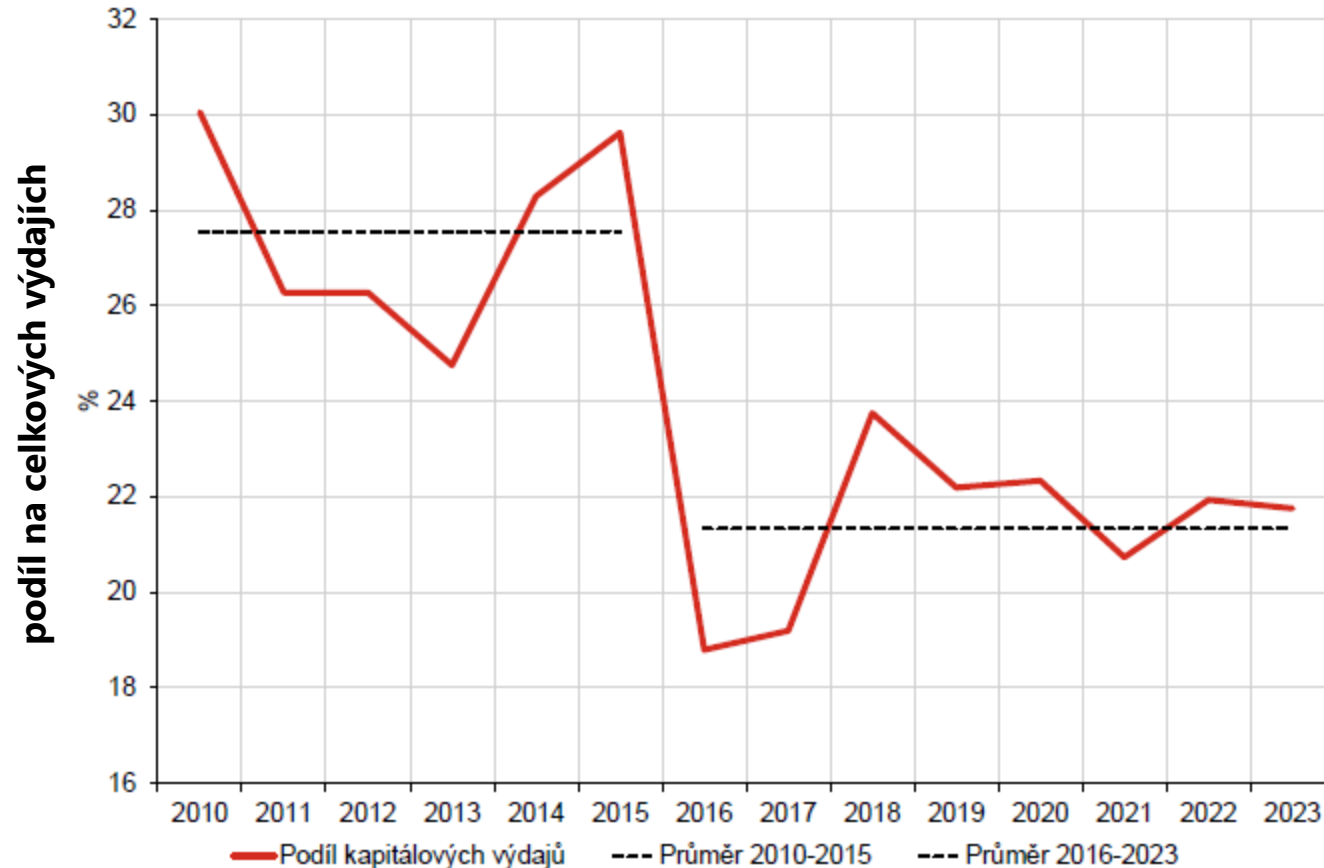
Výdaje obcí (bez Prahy) se mírně zvýšily, nedosahují však tempa růstu příjmů

- meziroční růst byl způsoben především **mírným navýšením běžných výdajů o 3,4 %, tj. o 3,9 mld. Kč investice mírně nad** úrovní loňského roku: + 4,4 %; + 1,4 mld. Kč

Meziroční změna výdajů obcí bez Prahy v jednotlivých pololetích

Investiční aktivita obcí a krajů je však nadále dlouhodobě za očekáváním

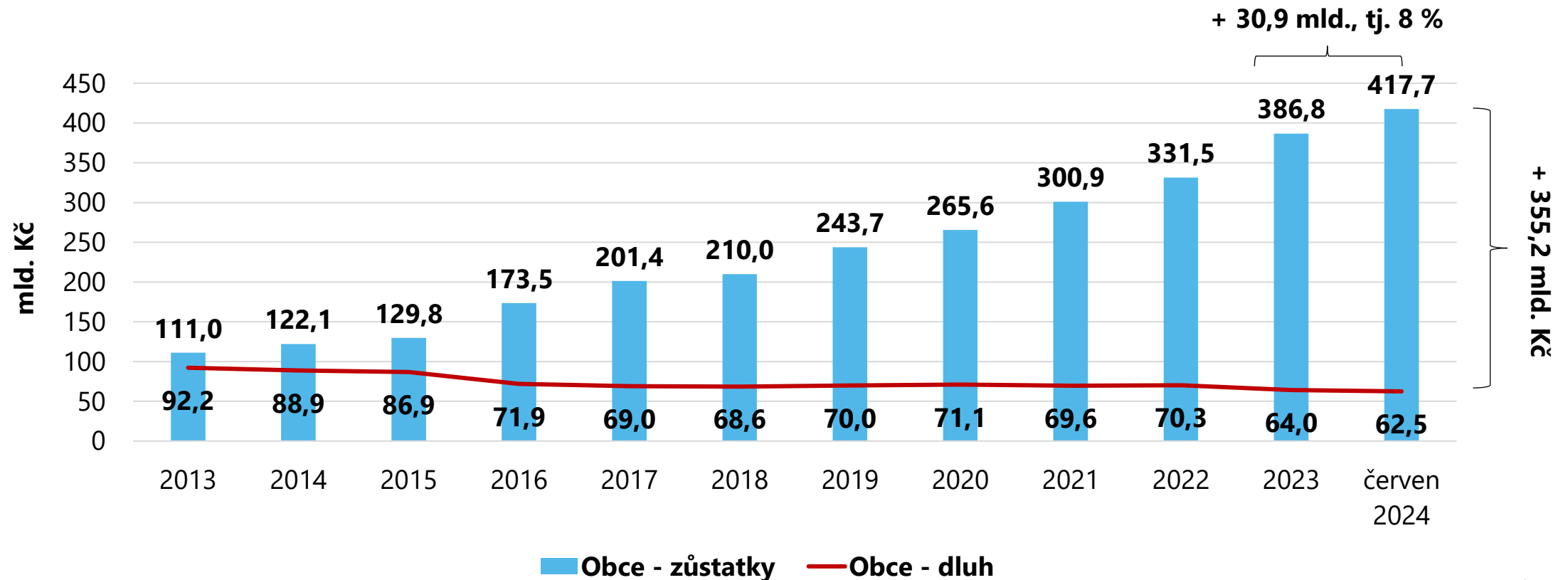

- podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obcí a krajů od roku 2016 **významně klesnul**
- zatímco v letech 2010-2015 tento průměr činil **27,5 %**.
- v letech 2016-2023 klesl na **21,3 %**.

Pokračuje tak trend snižování dluhu obcí a zvyšování jejich úspor

- **zůstatky** se během 10 let více než **ztrojnásobily**
- **152 mld. Kč** (36 %) drží Praha
- zůstatky převyšují dluh o **355 mld. Kč**

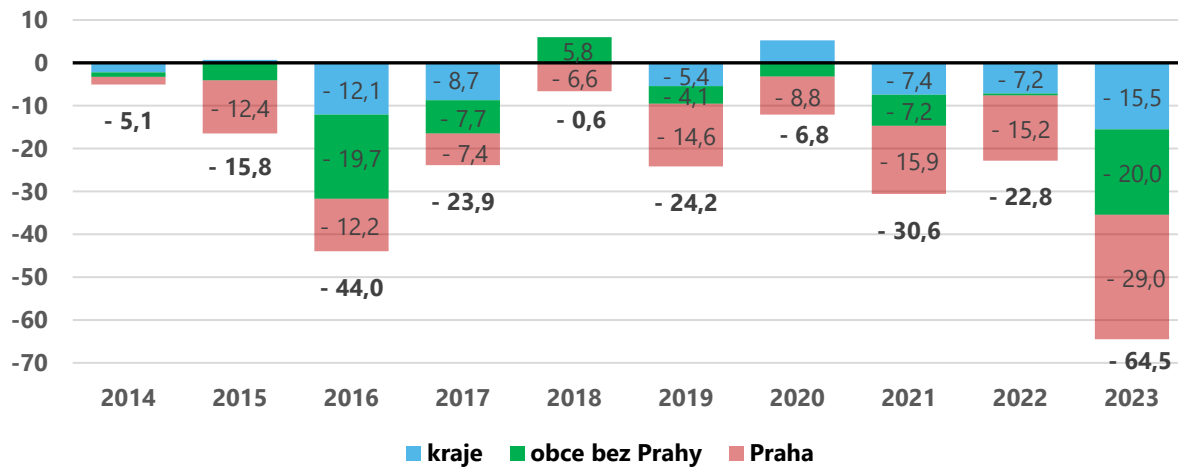
Zdroj: IISSP, výpočty MF

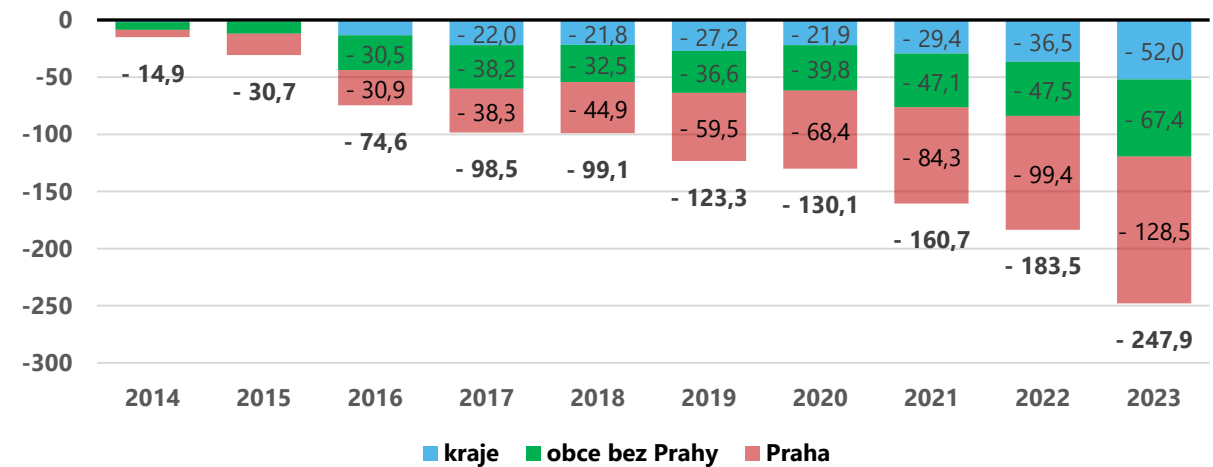
Závěr: obce ani kraje nejsou dlouhodobě schopné naplno využívat investiční potenciál

- během 10 let obce a kraje **nevyužily téměř 250 mld. Kč**; z toho Praha téměř 130 mld. Kč
- **trend** nevyužívání prostředků **se zhoršuje**
- tento stav trvá od velké novely RUD v r. 2013

Využití investičního potenciálu (meziročně; mld. Kč)

Využití investičního potenciálu (kumulativně; mld. Kč)

Zdroj: IISSP, výpočty MF (investice bez dotací - provozní saldo)

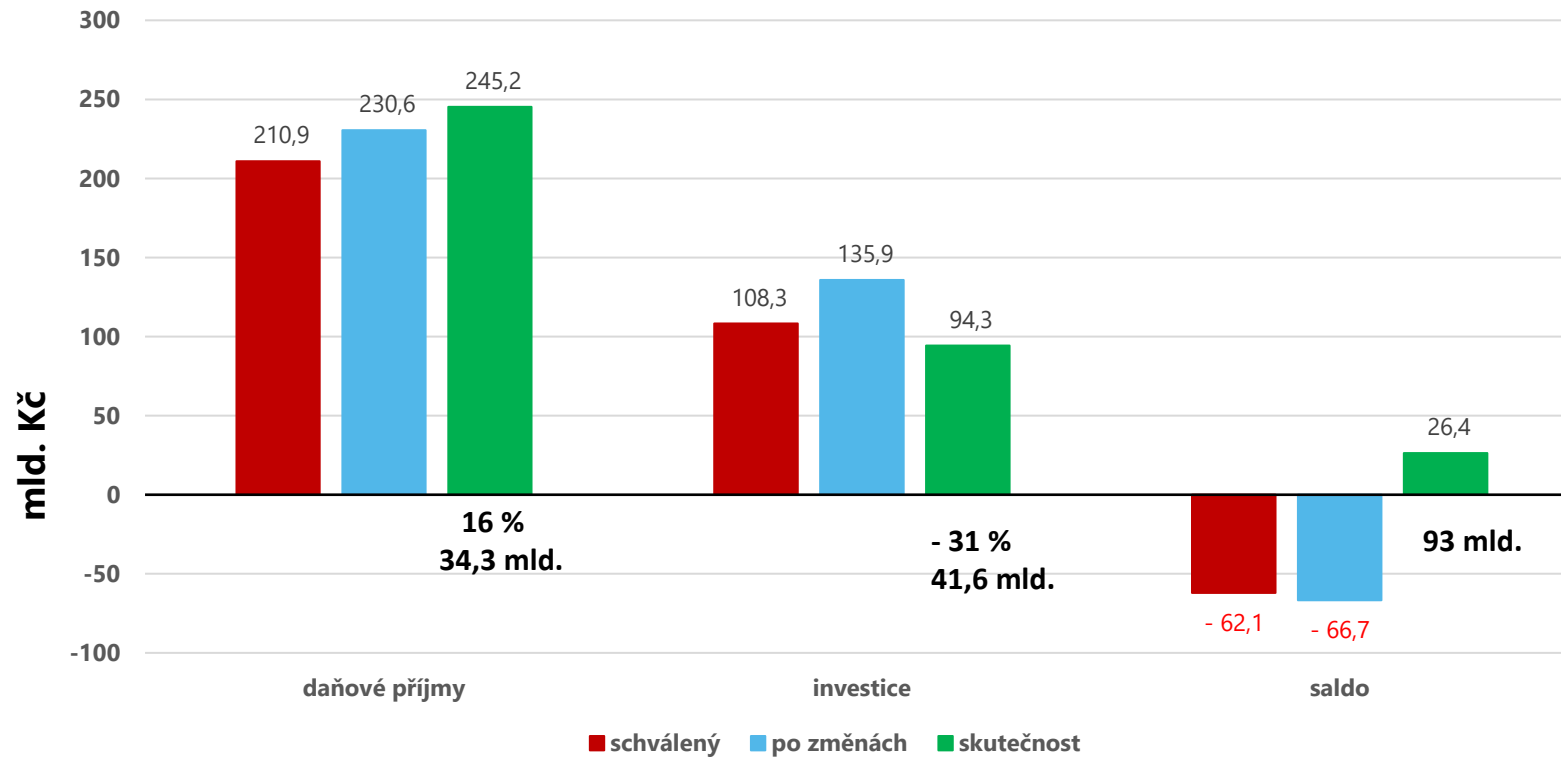
Možné důvody nízkých investic obcí

- **opatrnost** / obavy z budoucnosti
- **politické aspekty** – obava z kritiky za „špatné“ investice
 - investiční cyklus přesahuje volební období
- nesprávné **finanční plánování** (+ finanční gramotnost)
 - našetřím si
 - počkám na dotaci
 - nesprávný výklad zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a rozpočtových pravidel (chyby v rozpočtování)
- nedostatek kvalifikovaných **zaměstnanců**
- zdlouhavá **projektová příprava**
- složité **právní předpisy**, resp. časově náročné postupy
 - územní a stavební řízení
 - další povolovací procesy
 - veřejné zakázky

Obce (bez Prahy) pravidelně rozpočtují deficity a vykazují přebytky

rok 2023

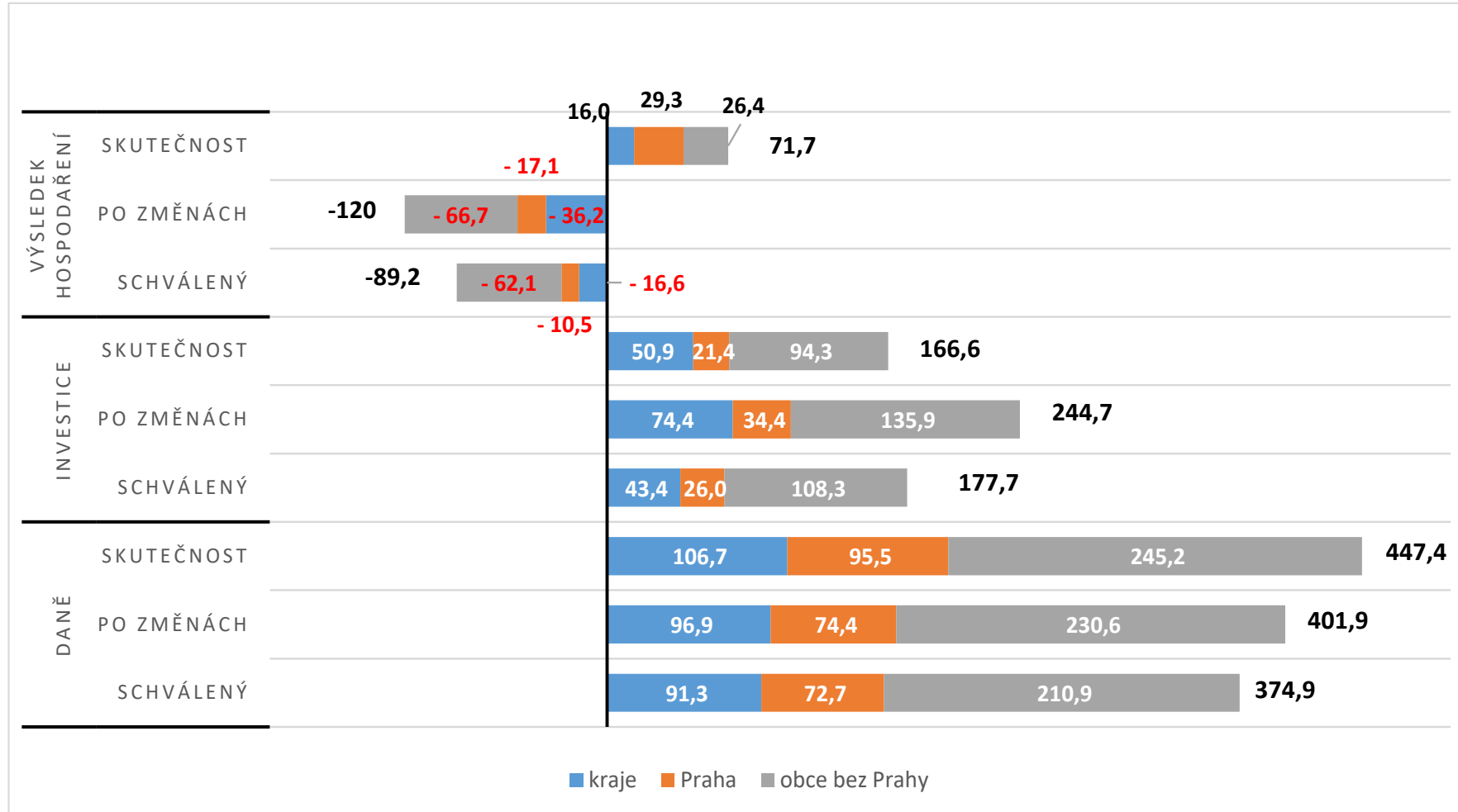

- **rozdíl** mezi plánovaným výsledkem hospodaření a skutečností dosáhl **88,5 mld. Kč**; u rozpočtu po změnách dokonce **93 mld. Kč**

Když to shrneme, rozpočet se v obcích a krajích podstatně liší od skutečnosti

rok 2023, obce a kraje

- skutečnost, že **obce nemají potřebu zapojovat do rozpočtu vyšší příjem z daní** naznačuje, že zde není potřeba financování větších výdajů

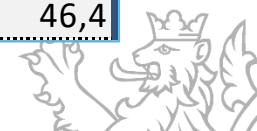
Výhled na roky 2024 – 2027

Hlavní makroekonomické parametry (srpen 2024)

- po loňské stagnaci se očekává **mírný růst** ekonomiky a další zrychlení růstu v příštím roce
- inflace atakuje **inflační cíl ČNB**
- nezaměstnanost zůstává pod 3 %

		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2024	2025
								Aktuální predikce	Minulá predikce	
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	5 889	5 828	6 308	7 050	7 619	7 960	8 393	7 657	8 032
	<i>růst v %, b.c.</i>	7,5	-1,0	8,2	11,8	8,1	4,5	5,4	4,3	4,9
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	3,6	-5,3	4,0	2,8	-0,1	1,1	2,7	1,4	2,6
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	3,1	-6,4	4,2	0,5	-2,8	2,1	3,9	2,7	3,5
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	2,6	4,1	1,5	0,4	3,5	2,3	2,2	1,6	2,2
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	7,5	-4,8	6,7	6,3	2,5	-0,5	3,6	2,2	2,4
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,1	-0,6	-2,8	-0,3	2,6	1,0	-1,3	0,2	0,4
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,4	-1,2	2,8	1,2	-2,7	-1,2	0,8	-1,0	-0,5
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	3,8	4,5	4,0	8,7	8,2	3,4	2,7	2,9	2,2
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	2,8	3,2	3,8	15,1	10,7	2,4	2,3	2,7	2,4
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	-0,1	-2,3	1,0	1,0	1,0	0,3	0,2	0,4	0,2
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	2,0	2,6	2,8	2,2	2,6	2,8	2,7	2,8	2,7
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	7,9	0,4	7,2	9,1	7,7	7,1	6,4	6,8	5,5
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,3	2,0	-2,7	-4,7	0,4	1,6	0,1	0,6	0,7
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	0,3	-5,6	-5,0	-3,1	-3,8	-2,5	.	-2,3	-2,1
Dluh sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	29,6	36,9	40,7	42,5	42,4	43,7	.	45,5	46,4

Záříjové inkaso daňových příjmů naznačuje, že na konci roku by měl být dosažen mírný meziroční růst daní

Daně: DPH, DPFO, DPPO							Září 2024
<i>mld. Kč</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Graf
1. Q	195,05	204,26	178,10	201,68	233,32	256,00	
2. Q	412,03	355,75	387,72	463,34	528,36	555,40	
3. Q	630,62	579,03	603,19	706,42	819,54	837,98	
4. Q	861,12	818,72	836,86	967,04	1 115,73		
Září	630,62	579,03	603,19	706,42	819,54	837,98	

Meziroční rozdíl: 18,44 mld. Kč

Meziroční index: 102,3%

Predikce daňových příjmů obcí naznačuje mírný růst daní letos i v příštích třech letech

(návrh SR září 2024)

OBCE (mln. Kč) vč. Prahy	2023	predikce 2024			predikce 2025			predikce 2026			predikce 2027			rozdíl srpen vs. duben			
		2024	2024-23	2024/23	2025	2025-24	2025/24	2026	2026-25	2026/25	2027	2027-26	2027/26	2024	2025	2026	2027
DPH	146,6	147,3	0,7	0,5%	150,6	3,3	2,2%	157,7	7,1	4,7%	163	5,3	3,4%	-1,0	-1,5	-1,1	-1,3
DPPO (sdílená část)	80,9	74,2	-6,7	-8,3%	76,7	2,5	3,4%	77,4	0,7	0,9%	79,2	1,8	2,3%	-1,8	-0,7	-1,2	-1,2
DPFO celkem	63,5	68,4	4,9	7,7%	71,8	3,4	5,0%	75,2	3,4	4,7%	79	3,8	5,1%	3,2	3,9	3,6	3,4
DPFO-zvl.sazba	11,3	10,8	-0,5	-4,4%	9,7	-1,1	-10,2%	8,8	-0,9	-9,3%	8,5	-0,3	-3,4%	1,1	1,1	0,2	-0,2
DPFO- placená poplatníky (z příznání)	3,9	3,8	-0,1	-2,6%	4,6	0,8	21,1%	4,8	0,2	4,3%	4,9	0,1	2,1%	0,0	0,0	0,0	0,0
DPFO-placená plátcí celkem	48,3	53,8	5,5	11,4%	57,5	3,7	6,9%	61,6	4,1	7,1%	65,6	4,0	6,5%	2,1	2,8	3,4	3,6
DNV	12,5	22,7	10,2	81,6%	22,8	0,1	0,4%	23,1	0,3	1,3%	23,3	0,2	0,9%	0,0	-0,6	-0,9	-1,7
DHH (sdílená část)	2,1	3,3	1,2	57,1%	3,8	0,5	15,2%	4,1	0,3	7,9%	3,7	-0,5	-11,0%	-0,3	-0,1	-0,1	-0,8
CELKEM	305,6	315,9	10,3	3,4%	325,7	9,2	3,1%	337,5	11,2	3,6%	348,15	10,9	3,2%	0,1	1,0	0,3	-1,6

Příspěvek na výkon státní správy

- **2025:** na úrovni roku 2024
- změna financování **stavebních úřadů**
- rozpis dle jednotlivých obcí dostupný na stránkách <https://www.prispevekobce.cz/>

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

O PŘÍSPĚVKU METODIKY KONTAKT WEB MV ČR

• METODIKY
• KALKULAČKA CENY ÚVAZKU

HLEDÁNÍ DLE OBCE: Píseň ROK: 2023

Kalkulačka ceny úvazku dle metodiky MV

Platová třída: 10 Platový stupeň: 1 Obec Kraj

Roční náklady	
Tabulkový plat:	280 680,- Kč
Netarifní ohodnocení (25% z nejvyššího pl. st. ve třídě):	103 110,- Kč
Povinné odvody (33,8 %):	129 721,- Kč
Režijní náklady (48 %):	246 485,- Kč
Výsledek:	759 996,- Kč

Výsledná částka vyjadřuje modelové roční náklady na 1 pracovní místo podle metodiky MV. V případě potřeby detailnějšího rozdělení využijte prosím postup v [metodice](#).

HLEDÁNÍ DLE OBCE: napište název obce... ROK: 2023

PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY PRO OBCE 2023

Středočeský kraj > Kutná Hora > Kutná Hora

43 617 500 Kč
celková výše příspěvku na rok 2023
(třináctí výše může být upravena rozhodnutím krajského úřadu při převodu některých agend)

SLOŽKY PŘÍSPĚVKU OBCE:

Rozlišená působnost (ORP) Stavební působnost Věcné opatrování
 Řídicí průkazy Pověřené obecní úřad Matřiční působnost
 Územní plánování Jednotná kontaktní místa Základní působnost
 Zvláštní postavení Žádosti o občanské průkazy Aktivace občanských průkazů
 Živnostenský úřad Zkušební komise

Kutná Hora

ZÁKLADNÍ INFORMACE:
Údaje platné k 1.1.2022

533555
ZÚJ

20 450
počet obyvatel

24 802
počet obyvatel ve správním obvodu matřičního úřadu

30 333
počet obyvatel ve správním obvodu stavebního úřadu

34 685
počet obyvatel ve správním obvodu pověřeného obecního úřadu

45 567
počet obyvatel ve správním obvodu úřadu obce s rozlišenou působností

2
počet narození

195
počet sňatků

528
počet úmrtí

131
počet určené otcovství

5 148
počet nabraných žádostí: občanské průkazy

487
počet aktivací: občanské průkazy

2 044
počet nabraných žádostí: řidičské průkazy

72
počet opatrovanců

458
počet aktů územního plánování

3 033
počet avíz: živnostenský úřad

2 040
počet zkušebek z předpisů a zdravotnické přípravy (A, B, T, C, D)

228
počet zkušebek z údržby a ovládnání vozidla (C, D)

1 812
počet zkušebek z praktické jízdy (A, B, T)

281
počet zkušebek z praktické jízdy (C, D)

57
počet zkušebek z profesní způsobilosti

Pro stanovení výše příspěvku pro rok 2023 byly použity údaje za rok 2022

- 954 726 Kč příspěvek na základní působnost
- 24 703 648 Kč příspěvek na rozlišenou působnost
- 725 868 Kč příspěvek na žádosti o občanské průkazy
- 288 204 Kč příspěvek na řidičské průkazy
- 1 255 378 Kč příspěvek na územní plánování
- 1 174 784 Kč příspěvek na matřiční úřad vykanovně
- 963 085 Kč příspěvek na zkušební komise
- 6 150 536 Kč příspěvek na pověřený obecní úřad
- 3 592 083 Kč příspěvek na stavební působnost
- 17 045 Kč příspěvek na aktivace občanských průkazů
- 2 196 000 Kč příspěvek na veřejné opatrování
- 555 857 Kč příspěvek na matřiční úřad paušálně
- 1 040 319 Kč příspěvek na živnostenský úřad

Doporučení pro sestavení rozpočtu 2025

- **nepodstřelovat** zásadně daňové příjmy, rozpočtovat alespoň na úrovni očekávané skutečnosti roku 2024
- zohlednit změnu obyvatel
- zohlednit plány s **DNV** (koeficienty)
- aktualizovat **místní poplatky**
- **rozpočtovat**
 - **všechny běžné** (pravidelné, provozní) **nárokové transfery** (např. volby, přímé výdaje na vzdělávání, OSPOD, příspěvek na státní správu...)
 - **nenárokové transfery** (běžné i investiční) na základě rozhodnutí o jejich poskytnutí, pokud se očekává jejich přijetí v roce 2025
 - **investice**, u nichž je **předpoklad realizace** výdaje v roce 2025

POVODNĚ 2024

Financování škod

Financování výdajů na odstranění povodňových škod

I. etapa - po vyhlášení stavu nebezpečí (září 2024 – kraj Olomoucký, Moravskoslezský, Liberecký – ORP Frýdlant)

- financování potřeb obcí probíhá **výhradně prostřednictvím krajů**
 - a) **vlastní zdroje ÚSC**, po jejich vyčerpání možný postup podle písm. b) a c)
 - b) **kapitola VPS – krizová rezerva** – „rychlá dotace“ do celkové výše 140 mil. Kč podle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, použití dle přílohy k UV č. 703/2023
 - žadatel: kraj (soustředí požadavky obcí, kontrola, přerozdělení)
 - účel: úhrada prvotních nezbytných nákladů na záchranné a likvidační práce (např. nouzové přežití, nákup materiálu a služeb)
 - c) **kapitola VPS – krizová rezerva** – po schválení vládou (předtím případně novela zákona o státním rozpočtu); výše dotace dle potřeb jednotlivých krajů

Financování výdajů na odstranění povodňových škod

II. etapa - po ukončení stavu nebezpečí (obnova území)

- zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území
- vyhláška č. 186/2002 Sb.

a) Přehled o předběžném odhadu nákladů na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí území

- zpracuje **kraj** v součinnosti **s obcemi** (za každou obec, souhrnně za kraj)
- odhad nákladů na obnovu majetku v území i za majetek státu
- **do 7 dnů** od ukončení stavu nebezpečí předloží MF a MMR

Financování výdajů na odstranění povodňových škod

b) Strategie obnovy území

- **MMR** předloží vládě **do 20 dnů** od ukončení stavu nebezpečí
- Strategie obsahuje zejména:
 - **vymezení území**, na jehož obnovu může být státní pomoc poskytnuta,
 - **cíle**, na jejichž zabezpečení může být státní pomoc poskytnuta,
 - výčet **ministerstev**, která budou o poskytnutí státní pomoci rozhodovat,
 - **objem finančních prostředků** pro určená ministerstva,
 - **formy** státní pomoci (dotace, návratná finanční výpomoc), vymezení programů a určení správců,
- **navazující dotační výzvy by měly být vyhlášeny až po dohodě vlády na Strategii**

Financování výdajů na odstranění povodňových škod

c) Fond solidarity EU

- hlavní nástroj EU na podporu obnovy po přírodních katastrofách
- **MF** musí požádat Evropskou komisi **do 5. 12. 2024**
- **cílem** je poskytnout finanční prostředky na nejdůležitější nouzová opatření a na zmírňování škod, které jsou ze své podstaty **nepojistitelné**
 - infrastruktura a zařízení v oblasti **energetiky, pitné vody, odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdravotnictví a vzdělávání**
 - ochrana **kulturního dědictví**
 - **vyčištění oblastí** zasažených katastrofou včetně přírodních oblastí
- lze financovat **se zpětnou platností** k prvnímu dni povodní (13. 9.)
- pomoc musí být použita do 18 měsíců ode dne jejího vyplacení

Závěrečné shrnutí: každá obec může prosperovat, když:

1. zná a správně využije svůj finanční potenciál

- buduje infrastrukturu a služby s důrazem na budoucnost
- rozpočet by měl dát zastupitelům odpověď na otázku, kolik stojí obec **provoz** a kolik ji zbývá na **investice**
- mnohé **rozpočty tvrdí** starostovi, **že peníze nejsou, i když jsou**, což vede k poddimenzování investic (rozpočet by měl co nejvíce odpovídat finanční realitě)

2. nastaví příjmy podle finanční reality

- potřeba omezit dorovnávání deficitů u veřejných služeb (např. poplatky za odpady, nájmy, vodné a stočné, a další adresné nesociální služby)

3. převezme daňovou odpovědnost

- zavedení místního koeficientu DNV
- využívání místních poplatků

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

Odbor Financování územních rozpočtů

monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>

Ministerstvo financí
České republiky

